

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 27 sierpnia 1991 r.

w sprawie zasad gospodarki finansowej uczelni.

Na podstawie art. 30 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa zasady gospodarki finansowej uczelni oraz zasady i tryb uzyskiwania przez uczelnie państwowe wpływów z opłat za zajęcia dydaktyczne.

2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie — rozumie się przez to ustawę z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385),
- 2) właściwym ministrze — rozumie się przez to ministra (centralny organ administracji państwowej) sprawującego nadzór nad działalnością uczelni,
- 3) działalności dydaktycznej — rozumie się przez to kształcenie studentów oraz kształcenie i rozwój kadr naukowych, a także prace naukowe i twórcze prace artystyczne niezbędne do prowadzenia procesu dydaktycznego oraz kształcenia i rozwoju kadr,
- 4) działalności badawczej — rozumie się przez to prowadzenie badań naukowych lub prac badawczo-rozwojowych w ramach planu rzeczowo-finansowego i na zlecenie, nie zaliczonych do działalności dydaktycznej,
- 5) dotacji budżetowej — rozumie się przez to dotację z budżetu państwa.

§ 2. 1. Uczelnia prowadzi samodzielną gospodarkę finansową w ramach środków pochodzących z dotacji budżetowych, przychodów uzyskiwanych z tytułu odpłatnie prowadzonej działalności oraz wpływów z innych źródeł, na podstawie planu rzeczowo-finansowego uwzględniającego kierunki działalności.

2. Rektor przedstawia senatowi uczelni, w ramach sprawozdania z działalności, o którym mowa w art. 48 ust. 1 pkt 9 ustawy, roczne sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego.

3. Uczelnia udostępnia informacje zawarte w swoim planie rzeczowo-finansowym właściwemu ministrowi, a także, stosownie do złożonych wniosków, Przewodniczącemu Komitetu Badań Naukowych, bankowi finansującemu i izbie skarbowej.

4. Uczelnia prowadzi rachunkowość zgodnie z zasadami stosowanymi przez podmioty gospodarcze, określonymi w odrębnych przepisach.

§ 3. Rolnicze i leśne zakłady doświadczalne uczelni są finansowo wyodrębnionymi jednostkami organizacyjnymi, które prowadzą gospodarkę finansową i rozliczają się z tytułu podatków i dotacji budżetowych na zasadach ustalonych dla przedsiębiorstw gospodarki rolnej i leśnej z następującymi zmianami:

- 1) nie podlegają obowiązkowi naliczania i wpłacania dywidendy,
- 2) uwzględniają w swoich planach gospodarczo-finansowych zadania określone przez uczelnię w zakresie dzia-

lności badawczej, dydaktycznej oraz upowszechniania wyników prac badawczych w ramach przyznanych przez uczelnię środków,

- 3) przedstawiają rektorowi uczelni do zatwierdzenia roczne i wieloletnie plany gospodarczo-finansowe oraz sprawozdania z ich realizacji.

§ 4. 1. Inwestycje budowlane uczelni, z wyjątkiem inwestycji zakładów, o których mowa w § 3, zatwierdzone przez właściwego ministra, są finansowane lub dofinansowywane z dotacji budżetowej, o której mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy.

2. Uczelnia może realizować inne inwestycje niż określone w ust. 1, w tym także budowlane, pod warunkiem zapewnienia pełnego pokrycia finansowego ze środków własnych. Uczelnia może również realizować inwestycje wspólnie z innymi jednostkami organizacyjnymi.

3. Inwestycje uczelni związane z potrzebami badań naukowych lub prac badawczo-rozwojowych mogą być finansowane z dotacji budżetowej, przyznanej zgodnie z odrębnymi przepisami, oraz z innych źródeł.

4. Zakładowe inwestycje socjalne i mieszkaniowe uczelni są finansowane według zasad określonych w odrębnych przepisach.

§ 5. 1. Środki trwałe uczelni oraz wartości niematerialne i prawne, z wyjątkiem budynków i budowli oraz związanych z nimi wartości niematerialnych i prawnych, zakładowych domów mieszkalnych, a także związanych z nimi wartości niematerialnych i prawnych — podlegają amortyzacji i umorzeniu na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

2. Odpisy amortyzacyjne, z wyjątkiem odpisów od środków trwałych zakładowej działalności socjalnej oraz użytkowanych w ramach wydzielonej działalności prowadzonej zgodnie z § 14 ust. 2 i 3, podlegają centralizacji na scentralizowanym rachunku właściwego ministerstwa, według następujących zasad:

- 1) procent centralizowanych odpisów określa właściwy minister, z tym że nie może on przekroczyć 25% ich wielkości,
- 2) środki zgromadzone na scentralizowanym rachunku ministerstwa są przeznaczone na dofinansowanie zakupów inwestycyjnych uczelni, których środki własne na ten cel okazały się niewystarczające,
- 3) centralizowane odpisy amortyzacyjne są odprowadzane na rachunek właściwego ministerstwa w terminie do 15 dnia miesiąca kończącego kwartał.

3. Przepisy ust. 2 nie dotyczą uczelni niepaństwowych.

4. Zasady naliczania i wykorzystania odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych służących zakładowej działalności socjalnej oraz związanych z nimi wartości niematerialnych i prawnych określają odrębne przepisy.

Rozdział 2

Finansowanie działalności dydaktycznej oraz działalności badawczej

§ 6. 1. Uczelnia pokrywa koszty działalności dydaktycznej z dotacji budżetowej, o której mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy, przyznanej przez właściwego ministra — z zastrzeżeniem § 23 — oraz z przychodów z tytułu odpłatności za działalność z innych przychodów.

2. Do przychodów działalności dydaktycznej zalicza się w szczególności należności z tytułu:

- 1) opłat za zajęcia dydaktyczne,
- 2) opłat za kształcenie osób nie będących obywatelami polskimi,
- 3) wpływów ze sprzedaży własnych wydawnictw,
- 4) opłat za wynajem pomieszczeń i udostępnienie innych składników majątkowych służących tej działalności,
- 5) opłat za działalność kulturalną i usługową realizowaną przez studentów i pracowników w ramach zespołów kulturalnych i artystycznych, kół naukowych i innych grup działających przy uczelni,
- 6) opłat za czynności związane z działalnością dydaktyczną,
- 7) opłat za korzystanie z hoteli asystenckich.

3. Do przychodów działalności dydaktycznej zalicza się również darowizny, zapisy, spadki oraz wpłaty z ofiarności publicznej, także pochodzenia zagranicznego.

4. Do kosztów działalności dydaktycznej zalicza się całość kosztów związanych z:

- 1) procesem dydaktycznym,
- 2) kształceniem i rozwojem kadr naukowych,
- 3) badaniami niezbędnymi do prowadzenia procesu dydaktycznego oraz kształcenia i rozwoju kadr naukowych,
- 4) utrzymaniem uczelni, łącznie z remontami budynków i budowli nie będących domami, stołówkami i bufetami studenckimi,
- 5) utrzymaniem obiektów akademickiej służby zdrowia,
- 6) prowadzeniem działalności, o której mowa w ust. 2 pkt 5.

§ 7. Uczelnia pokrywa koszty działalności badawczej z:

- 1) dotacji budżetowych przyznanych zgodnie z odrębnymi przepisami i według odrębnych zasad,
- 2) przychodów z prac badawczych realizowanych na podstawie umów,
- 3) innych przychodów.

Rozdział 3

Oplaty za zajęcia dydaktyczne w uczelniach państwowych

§ 8. Oplaty za zajęcia dydaktyczne, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy, mogą być pobierane za:

- 1) zajęcia na studiach dziennych w przypadku ich powtórzenia spowodowanego niezadowolającymi wynikami w nauce,
- 2) studia zaoczne, wieczorowe i eksternistyczne,
- 3) studia podyplomowe i inne formy kształcenia.

§ 9. 1. Podstawę ustalania odpłatności stanowi planowany koszt zajęć dydaktycznych.

2. Rodzaje zajęć, za które są pobierane opłaty, oraz ich wysokość ustala rektor.

§ 10. Oplaty powinny być wniesione przed rozpoczęciem zajęć, a w przypadku zajęć trwających dłużej niż jeden semestr — przed rozpoczęciem każdego semestru.

§ 11. W uzasadnionych przypadkach rektor, na wniosek studenta zaopiniowany przez uczelniany organ samorządu studenckiego, może zwolnić studenta z obowiązku uiszczania opłaty w całości lub w części.

Rozdział 4

Finansowanie pomocy materialnej na rzecz studentów

§ 12. 1. Uczelnia prowadzi domy, stołówki i bufety studenckie w ramach pomocy materialnej na rzecz studentów.

2. Uczelnia może zlecić prowadzenie domów, stołówek i bufetów studenckich innym podmiotom gospodarczym, w tym również organizacjom studenckim.

§ 13. 1. Pomoc materialna na rzecz studentów jest finansowana z funduszu pomocy materialnej dla studentów, zwanego dalej „funduszem pomocy”.

2. Fundusz pomocy tworzy się:

- 1) ze środków, o których mowa w art. 152 ust. 1 ustawy, przyznanych uczelni w formie dotacji — z zastrzeżeniem § 23 — przez właściwego ministra,
- 2) z opłat za korzystanie z domów studenckich,
- 3) z opłat za korzystanie ze stołówek i bufetów studenckich,
- 4) z innych przychodów, w tym opłat za wynajem pomieszczeń w domach i stołówkach studenckich.

3. Fundusz pomocy przeznacza się na:

- 1) wypłaty stypendiów i zapomóg,
  - 2) koszty utrzymania, w tym remonty domów i stołówek oraz bufetów studenckich.
4. Nie wykorzystane środki funduszu pomocy przechodzą na rok następny.

Rozdział 5

Finansowanie innych rodzajów działalności

§ 14. 1. Poza działalnością wymienioną w rozdziale 2 uczelnia może prowadzić działalność gospodarczą.

2. Działalność, o której mowa w ust. 1, z wyłączeniem działalności wymienionej w art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy, jest prowadzona w formie wydzielonej, jeżeli statut uczelni to przewiduje.

3. Wydzielona działalność gospodarcza jest to działalność:

- 1) prowadzona przez wyodrębnioną organizacyjnie jednostkę uczelni,
- 2) której koszty są pokrywane z uzyskiwanych przychodów,
- 3) która podlega, stosownie do przepisów art. 27 ust. 2 ustawy, opodatkowaniu na podstawie odrębnych przepisów.

4. Świadczenia na potrzeby własne uczelni są rozliczane po koszcie własnym.

Rozdział 6

Finansowanie wynagrodzeń i rozliczanie kosztów działalności uczelni

§ 15. 1. Uczelnia wydziela w planie rzeczowo-finansowym, w ramach posiadanych środków oraz w granicach wynikających z odrębnych przepisów, wielkości środków na

wynagrodzenia w podziale na wynagrodzenia osobowe, wynagrodzenia bezosobowe i honoraria oraz inne rodzaje wynagrodzeń — stosownie do obowiązującej klasyfikacji wynagrodzeń.

2. Uczelnia niepaństwowa samodzielnie ustala w planie rzeczowo-finansowym wielkości środków na wynagrodzenia w podziale, o którym mowa w ust. 1.

3. Zwiększenie środków na wynagrodzenia, wydzielonych zgodnie z ust. 1, następuje na podstawie odrębnych przepisów.

4. Senat uczelni może zwiększyć wielkość środków na wynagrodzenia, w podziale na rodzaje wynagrodzeń, ponad wielkości ustalone na podstawie ust. 1 i 3, jeżeli uczelnia uzyska na ten cel środki z innych źródeł niż określone w art. 24 ust. 1 pkt 1 oraz art. 152 ust. 1 ustawy, w tym uzyskanych z tytułu prowadzenia działalności wymienionej w art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy.

5. Przekroczenie wielkości środków na wynagrodzenia, wydzielonych stosownie do ust. 1, z uwzględnieniem przepisu ust. 3, nie może stanowić podstawy do ubiegania się o dodatkową dotację (środki), o której mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1 i w art. 152 ust. 1 ustawy.

§ 16. 1. Koszty działalności uczelni, zarówno koszty wynagrodzeń, jak i koszty rzeczowe, których nie można zaliczyć do kosztów bezpośrednich określonych rodzajów działalności ujmują się według poszczególnych jednostek organizacyjnych jako koszty wydziałowe. Koszty wspólne dla różnych rodzajów działalności, których nie można zaliczyć do kosztów bezpośrednich lub wydziałowych, stanowią koszty ogólne uczelni.

2. Koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi ujmują się w kosztach bezpośrednich poszczególnych rodzajów działalności proporcjonalnie do czasu pracy wykorzystanego w poszczególnych rodzajach działalności.

3. Zasady kwalifikowania kosztów wynagrodzeń do kosztów bezpośrednich poszczególnych rodzajów działalności określa rektor uczelni.

4. Rozliczenie kosztów wydziałowych i ogólnych następuje proporcjonalnie do kosztów bezpośrednich poszczególnych rodzajów działalności, z wyłączeniem naukowo-badawczej aparatury specjalnej.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio również do ustalania narzutów kosztów ogólnych dotyczących domów, stołówek i bufetów studenckich.

6. Szczegółowe zasady rozliczania kosztów, o których mowa w ust. 4, ustala rektor uczelni.

Rozdział 7

Wynik finansowy i jego podział

§ 17. 1. Wynik finansowy uczelni jest to różnica między przychodami a kosztami ich uzyskania, skorygowana o saldo strat i zysków nadzwyczajnych oraz obowiązujące uczelnię podatki.

2. Dodatni wynik finansowy stanowi zysk netto uczelni do podziału, a ujemny — stratę netto, która obciąża fundusz zasadniczy.

3. Zysk netto uczelni pozostaje w jej dyspozycji i może być przeznaczony na:

- 1) zasilenie funduszu zasadniczego,
- 2) zasilenie własnego funduszu stypendialnego,
- 3) uczelniany fundusz nagród,
- 4) inne cele.

4. Senat uczelni określa wysokość odpisu z zysku netto na fundusz zasadniczy uczelni, z tym że odpis na ten fundusz nie może być niższy niż 80% zysku netto.

Rozdział 8 Fundusze uczelni

§ 18. 1. Uczelnia posiada fundusz zasadniczy odzwierciedlający wartość majątku.

2. Fundusz zasadniczy zwiększa się w szczególności o:

- 1) odpisy z zysku netto,
- 2) odpisy amortyzacyjne pozostające w uczelni,
- 3) kwotę zwiększenia wartości majątku uczelni będącego skutkiem aktualizacji wyceny środków trwałych, przeprowadzonej na podstawie odrębnych przepisów.

3. Fundusz zasadniczy zmniejsza się w szczególności o:

- 1) straty uczelni,
- 2) umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych,
- 3) kwotę zmniejszenia wartości majątku uczelni, będącej skutkiem aktualizacji wyceny środków trwałych, przeprowadzonej na podstawie odrębnych przepisów.

4. Na fundusz zasadniczy wpływają także:

- 1) dotacje na inwestycje,
- 2) udziały w inwestycjach wspólnych,
- 3) środki ze scentralizowanego rachunku, o którym mowa w § 5 ust. 2,
- 4) środki z innych źródeł.

§ 19. 1. Oprócz funduszu zasadniczego i funduszu pomocy uczelnia tworzy następujące fundusze:

- 1) zakładowy fundusz socjalny,
- 2) zakładowy fundusz mieszkaniowy,
- 3) zakładowy fundusz nagród.

2. Uczelnia może tworzyć również:

- 1) własny fundusz stypendialny,
- 2) uczelniany fundusz nagród,
- 3) fundusz wdrożeniowy.

3. Fundusze wymienione w ust. 1 pkt 1 i 2 tworzy się na zasadach podanych w art. 122 ust. 1 i 2 ustawy. Wykorzystanie tych funduszy określają odrębne przepisy.

4. Roczne nagrody z zakładowego funduszu nagród obciążają koszty działalności w roku, w którym są wypłacone.

5. Własny fundusz stypendialny tworzy się z odpisu z zysku netto, wpłat osób fizycznych i prawnych przeznaczonych na ten fundusz.

6. Własny fundusz stypendialny przeznaczają się na stypendia dla pracowników i studentów, w tym również osób,

o których mowa w art. 151 ustawy, na zasadach określonych w statucie uczelni.

7. Uczelniany fundusz nagród tworzy się z odpisu z zysku netto. Fundusz ten jest przeznaczony na wypłatę nagród (wraz z pochodnymi) indywidualnych oraz zespołowych dla pracowników i studentów za osiągnięcia w badaniach naukowych oraz pozostałej działalności. Szczegółowe zasady i tryb wykorzystania określa regulamin zatwierdzony przez rektora po zasięgnięciu opinii senatu.

8. Fundusz wdrożeniowy tworzy się z przeznaczonych na nagrody wpłat podmiotów gospodarczych, przekazanych na podstawie umów dotyczących wdrożenia nowych rozwiązań technicznych lub organizacyjnych będących wynikami prac badawczych uczelni. Zasady i tryb wypłacania nagród określa regulamin ustalony przez rektora uczelni.

§ 20. Nie wykorzystane w danym roku kalendarzowym środki funduszy przechodzą na rok następny.

Rozdział 9 Źródła finansowania współpracy zagranicznej

§ 21. Uczelnia dysponuje środkami dewizowymi:

- 1) zgromadzonymi w wyniku prowadzonej działalności,
- 2) pozyskiwanymi z darowizn, zapisów, spadków oraz ofiarności publicznej, otrzymanych z kraju lub z zagranicy,
- 3) pochodzącymi z innych rodzajów wpływów określonych w odrębnych przepisach.

Rozdział 10 Przepisy końcowe

§ 22. Przenosi się:

- 1) saldo funduszu statutowego w środkach trwałych, funduszu obrotowego i funduszu rozwoju na fundusz zasadniczy,
- 2) saldo funduszu stypendialnego na fundusz pomocy materialnej dla studentów,
- 3) saldo funduszu motywacyjno-wdrożeniowego na fundusz wdrożeniowy

— nie później niż do dnia 31 grudnia 1991 r.

§ 23. Dotację budżetową dla uczelni niepaństwowej może przyznać Minister Edukacji Narodowej zgodnie z art. 25 ustawy.

§ 24. W ramach przekształceń dotychczasowych funduszy część funduszu rozwoju, nie więcej niż 1%, może być w 1991 r. przeznaczona na utworzenie własnego funduszu stypendialnego.

§ 25. Do spraw nie uregulowanych w rozporządzeniu mają zastosowanie przepisy prawa budżetowego.

§ 26. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą do dnia 1 kwietnia 1991 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. K. Bielecki*